

Handlingsplan for oppvekst 2018- 2020 (2026)

- Sogndal kommune

Barnets beste

Ved alle handlingar som angår barn skal barnet sitt beste vere eit grunnleggjande syn

FNs barnekonvensjon, artikkel 3

Prioriterte satsingsområde for denne perioden skal vera:

Risikofaktorar i barn sin oppvekst, fritid og kultur, landebyte og det samanhengande utdanningsløpet med overgangar.

Tilsette sitt ansvar for gjennomføring av planen

For å lukkast er det viktig at alle tilsette er medviten si rolle i arbeidet og at ein kjenner til kva som står der, slik at me kan skapa det grunnlaget me ynskjer for alle barne og unge i Sogndal kommune. Meininga er at handlingsplanen skal bli eit verktøy for alle som jobbar med barn og unge i kommunen, og det er difor viktig at alle einingar drøftar og reflekterer over kva mål, tiltak og ansvarsområde ein har. Planen skal ikkje bli eit dokument som blir liggjande i ei skuff, men ein reiskap for å sjekka ut om me er det me skal vera i høve måla me set oss og tiltaka me seier me skal gjera.

Handlingsplanen skal hjelpe alle som har ansvar for barn og unge til å ha **meir MOT – SJÅ meir - HØYRA meir – HANDLA meir**

3. MÅL, STRATEGI OG TILTAK

A :Risikofaktorar i barn sin oppvekst

MÅL: Oppvekstsektoren skal alltid i vareta barn og unge, spesielt når dei er i ein utsett situasjon

Med risikofaktorar i barn sin oppvekst meiner vi barn som til dømes er utsette for risiko som mobbing, foreldrekonflikt, vald, livskriser, familiar med økonomiske utfordringar, omsorgssvikt, rus og psykisk sjukdom. For å lykkast med dette vil det tverrfaglege samarbeidet vera heilt avgjerande for å kunne gi barnet rett og tilstrekkeleg hjelp. Det vil også vera naudsynt å arbeida kontinuerleg med gode relasjonar til det einskilde barnet, mellom barna, tilsette og i forholdet til foreldre.

Strategi 1: God oppfølging av føresette i svangerskapet og barn fram til skulealder				
TILTAK	ANSVAR	TIDSROM	KONKRETISERING	Samarbeidspartar
1. Jordmortenesta <ul style="list-style-type: none"> skal vera merksam på risikofaktorar som t.d. vald og overgrep i nære relasjonar og sikre gode og tett oppfølging under og etter svangerskap i (psykisk helse). 	Jordmor saman med aktuelle instansar	Kontinuerleg 2018– 2020	<ul style="list-style-type: none"> Tilby ekstra konsultasjonar og oppfølging ved behov under svangerskap Heimbesøk av jordmor . 1 – 3 dagar etter heimkomst Ein fast dag kvar veke– drop in eller etter avtale. (Lågterskeltilbod) Heimebesøk i svangerskap til dei med landebyte Tilby gravidtrening 	Lege, familiekontoret, flyktingtenesta og barnevern, ISP, helsesøster, psykiatrisk sjukepleiar, psykisk helse, fysioterapitenesta
2. Helsestasjon <ul style="list-style-type: none"> skal sikra at risikofamiliar og andre vert følgt opp etter fødsel 	Helsestasjon saman med aktuelle instansar	Kontinuerleg 2018– 2020	<ul style="list-style-type: none"> Kartlegging av barn 0 – 2 år for å fange opp barn eller familiar i risiko: (EPDS, ASQ - skjema) Faste kontrollar: <ul style="list-style-type: none"> Spebarnskontrollar Tilby ekstra konsultasjonar etter behov 	Lege, familiekontor, barnevern, barnehagar, BUP, PPT og flyktingtenesta, jordmor (overgangsskjema), psykistrisk sjukepleiar,

Strategi 1: God oppfølging av føresette i svangerskapet og barn fram til skulealder				
TILTAK	ANSVAR	TIDSROM	KONKRETISERING	Samarbeidspartar
			<ul style="list-style-type: none"> Heimebesøk av helsesøster 1 – 10 dagar etter fødsel 	ISP, fysioterapi, tannhelsetenesta, politi
<ul style="list-style-type: none"> Faste undersøkingar (0 – 4 år) 			<ul style="list-style-type: none"> 14 fastekontrollar frå 0 – 4 år Førskuleundersøking med helsestasjon og lege. 	
<ul style="list-style-type: none"> Skal tilby ekstra konsultasjonar på helsestasjonen ved behov 			<ul style="list-style-type: none"> Ein fast dag kvar veke– drop in eller etter avtale. (Lågterskeltilbod – 0 – 1 år) 	
<ul style="list-style-type: none"> Foreldrerettleiing - De utrolige årene – (DUÅ) 		4 kurs i året	<ul style="list-style-type: none"> Føresettrettleiing som styrkjer ferdigheitene i høve til barna gjennom å gi føresette nokre strategiar til hjelp i kvardagen Kurs for føresette med barn i alderen 3 – 6 år 	
3. Barnehage <ul style="list-style-type: none"> Arbeide med førebyggjande tiltak i høve barn i risiko, både med systemarbeid og på individnivå 	Barnehage saman med aktuelle instansar		<ul style="list-style-type: none"> System for skulering av tilsette i høve risikofaktorar (ein plan i barnehagen) Plan for psykisk helse i barn og unge – kompetanseheving (basiskompetanse) 	Helsestasjon, lege, barnevern, PPT, familievernkontoret, PPT, skule (ved overgang) og flyktningtenesta
<ul style="list-style-type: none"> Gjere tilsette i stand til å handle og kjenne til dei retningslinjer dei er sett til å jobbe ut i frå. 			<ul style="list-style-type: none"> Kunne sjå og ta tak i risikofaktorar (jf. definisjon på risikofaktorar) Utarbeide og trygge tilsette på planar og retningslinjer for den einskilde eininga som er 	

Strategi 1: God oppfølging av føresette i svangerskapet og barn fram til skulealder				
TILTAK	ANSVAR	TIDSROM	KONKRETISERING	Samarbeidspartar
			i tråd med kommunale og nasjonale føreskrifter (mobbing, tiltaksplanar i høve oppmelding til barnevern og PPT)	
<ul style="list-style-type: none"> • Jobbe kontinuerleg med foreldresamarbeid 			<ul style="list-style-type: none"> • Tydelege på kva ein skal forvente av føresette og kva føresette skal forvente av barnehagen, jf. barnehagen sin plan for foreldresamarbeid. • DUÅ – de utrolige årene 	
Lenkjer: http://dua.uit.no , Barn og unge i fokus , Meldeskjema barnevern , Meldeskjema PPT 0 - 6 år , Samtykkeskjema barn og unge				

Strategi 2: God oppfølging av det einskilde barnet (6 – 18) , og vera med å gi det moglegheit til å realisere seg sjølv.				
TILTAK	ANSVAR	TIDSROM	KONKRETISERING (korleis)	SAMARBEIDSPARTAR
1. Helsestasjon / skulehelsetenesta <ul style="list-style-type: none"> • skal sikra at risikofamiliar og andre vert følgt opp i skulealder 	Helsestasjon saman med aktuelle instansar	Kontinuerleg 2018– 2020	<ul style="list-style-type: none"> • PIS – gruppe (barn av skilde foreldre) • Kartlegging av alle barn i 3. og 6.klasse for å fange opp barn eller familiar i risiko: (trivsel, vekst) • Samlivsundervising 10.klasse 	Lege, familiekontor, barnevern, skule, BUP, PPT, ungdomsavdelinga, psykiatrisk sjukepleiar, fysioterapeut og flyktningtenesta
<ul style="list-style-type: none"> • Skal tilby ekstra konsultasjonar på helsestasjonen og på skulane ved behov 			<ul style="list-style-type: none"> • Kontinuerlege samtalar og oppfølging av barn med risikofaktorar (gruppe og støttesamtalar) • Open dør • Lågtersketilbod om støttesamtalar til foreldre • Psykiatrisk sjukepleiar – rettleiing til tilsette, støttesamtalar og gruppesamtalar 	

Strategi 2: God oppfølging av det einskilde barnet (6 – 18) , og vera med å gi det moglegheit til å realisere seg sjølv.				
<ul style="list-style-type: none"> Foreldrerettleing - De utrolige årene – (DUÅ) 			<ul style="list-style-type: none"> Føresetttelleing som styrkjer ferdigheitene i høve til barna gjennom å gi føresette nokre strategiar til hjelp i kvardagen. Kurs for føresette med barn i alderen 3 – 6 år	
<ul style="list-style-type: none"> Prosjekt / arbeid saman med andre 			<ul style="list-style-type: none"> Zippys venner Psykologisk førstehjelp MOT DUÅ - kurs for føresette med barn i alderen 6 - 12 år – samarbeid med BUP SMISO – klasseundervising (førebygging og handtering av seksuelle overgrep) 	
2. Skule 6- 18 år <ul style="list-style-type: none"> Arbeide med førebyggjande tiltak i høve barn i risiko, både med systemarbeid og på individnivå. 	Skule saman med aktuelle instansar		<ul style="list-style-type: none"> Tilby godeførebyggjande program <ul style="list-style-type: none"> - Zippys venner (1. – 4.) - Psykologisk førstehjelp (5. – 10.kl) - MOT - Prosjekt LOS 	Helsestasjon, lege, barnevern, PPT, familievernkontoret, PPT, barnehage og vidaregåande skule (ved overgangar), ungdomsavdelinga, politi, BUP, fysioterapi, NAV, ISP og flyktningtenesta
<ul style="list-style-type: none"> Gjere tilsette i stand til å handle og kjenne til dei retningslinjer dei er sett til å jobbe ut i frå. 			<ul style="list-style-type: none"> System for skulering av tilsette i høve risikofaktorar Kunne sjå og ta tak i risikofaktorar (jf. definisjon på risikofaktorar) Utarbeide og trygge tilsette på planar og retningslinjer for den einskilde eininga som er i tråd med kommunale og nasjonale føreskrifter (mobbing, tiltaksplanar i høve oppmelding til barnevern og PPT)	

Strategi 2: God oppfølging av det einskilde barnet (6 – 18) , og vera med å gi det moglegheit til å realisere seg sjølv.				
<ul style="list-style-type: none"> • Jobbe kontinuerleg med foreldresamarbeid 			Tydelege på kva ein skal forvente av føresette og kva føresette skal forvente av skulen, jf. skulen sin plan for foreldresamarbeid.	
Lenkjer: http://dua.uit.no , Barn og unge i fokus , www.mot.no , Meldeskjema barnevern , Meldeskjema PPT 1. - 10.klasse , Meldeskjema PPT - vidaregåande opplæring , Samtykkeskjema barn og unge				

Strategi 3:Sikre kontinuerleg arbeid frå alle instansar som er viktige for barn og unge med risikofaktorar				
TILTAK	ANSVAR	TIDSRUM	KONKRETISERING (korleis)	SAMARBEIDSPARTAR
1. Barnevern <ul style="list-style-type: none"> • Støttespelar til tilsette som jobbar med barn og unge i kvardagen 	Tilsette i barnevern Tenesteleiar / kommunalsjef	Kontinuerleg	<ul style="list-style-type: none"> • Lågterskeltilbod – anonyme saker. Uforpliktande rådgiving. Teieplikt. • Fag oppvekst (1 gong pr. år). Aktuelle tema i tverrfagleg perspektiv. 	Barnehage, skule, helsestasjon, ungdomsavdelinga, politi, PPT, fysioterapi, NAV, flyktningtenesta og ISP
<ul style="list-style-type: none"> • Gjere tilsette i stand til å handle og kjenne til dei retningslinjer dei er sett til å jobbe ut i frå. 	Tenesteleiar	Kontinuerleg	<ul style="list-style-type: none"> • System for skulering av tilsette i høve risikofaktorar • Kunne sjå og ta tak i risikofaktorar (jf. definisjon på risikofaktorar) • Utarbeide og trygge tilsette på planar og retningslinjer for den einskilde eininga som er i tråd med kommunale og nasjonale føreskrifter 	
2. PPT <ul style="list-style-type: none"> • Støttespelar til tilsette med jobbar med barn og unge i kvardagen 	Tilsette Tenesteleiar / kommunalsjef	Kontinuerleg	<ul style="list-style-type: none"> • Lågterskeltilbod – anonyme saker. Uforpliktande rådgiving. Teieplikt • Fagdagar (1 gong pr. år). Aktuelle tema i tverrfagleg perspektiv. 	Barnehage, skule, helsestasjon, ungdomsavdelinga, politi, barnevern, BUP,

Strategi 3: Sikre kontinuerleg arbeid frå alle instansar som er viktige for barn og unge med risikofaktorar				
<ul style="list-style-type: none"> Gjere tilsette i stand til å handle og kjenne til dei retningslinjer dei er sett til å jobbe ut i frå. 	Tenesteleiar	Kontinuerleg	<ul style="list-style-type: none"> System for skulering av tilsette i høve risikofaktorar Kunne sjå og ta tak i risikofaktorar (jf. definisjon på risikofaktorar) Utarbeide og trygge tilsette på planar og retningslinjer for den einkilde eininga som er i tråd med kommunale og nasjonale føreskrifter 	barnerehabilitering, NAV, vidaregåande opplæring
3. Ungdomsavdelinga <ul style="list-style-type: none"> Sikre eit velfungerande ungdomsdemokrati 	Ungdomsleiar		<ul style="list-style-type: none"> Sikre høg deltaking til val av ungdomsråd, og gode representantar som ynskjer å gjera ein god jobb for barn og unge i Sogndal 	Elevråda på skulane, kommunalsjef og politisk nivå
<ul style="list-style-type: none"> Skal bidra med lågterskel førebyggjande tiltak 	Ungdomsleiar – andre tilsette i ungdomsavdelinga		<ul style="list-style-type: none"> MOT – styrkje elevane si psykiske helse og sosiale kompetanse (13 – 18 år) LOS - funksjon : Utekontakt, fylgje opp elevar med skulevegving, skapa ein trygg plass for ungdom (ein plass å henga), kontakt inn mot dei einsleg mindreårige flyktningar, ta kontakt med ungdom som er einsame (Jf. retn.linjer LOS – funksjon). 	Skulane, helsestasjon, barnevern, flyktningtenesta, politiet
<ul style="list-style-type: none"> Ferieaktivitetar 	Ungdomsleiar	Sommar, haust og vintermoro	Tilby alle, men spesielt barn og unge med risikofaktorar aktivitetar i ferie.	Skule, elevråd, helsestasjon, flyktningtenesta og barnevern
<ul style="list-style-type: none"> Open skule – Sogndal vidaregåande 	Ungdomsleiar	2 dagar i veka	Aktivitetar og god mat for elevar i vidaregåande skule.	Sogndal vidaregåande, helsestasjon, barnevern
4. Bibliotek <ul style="list-style-type: none"> Bidra med auka kunnskap og forståing 	Tilsette på biblioteket.		<ul style="list-style-type: none"> Finne materiell som er tilpassa utfordringane det einkilde barn og ungdom har, for å hjelpe, generalisere og sjå moglegheiter for seg sjølv eller andre 	Alle einingar som jobbar med barn og unge i kommunen.

Strategi 3: Sikre kontinuerleg arbeid frå alle instansar som er viktige for barn og unge med risikofaktorar				
for barn og unge i ein utsett situasjon				
5. Helse – fysioterapi Jobbe systematisk med barn og unge si fysiske helse og psykiske helse	Barne - fysioterapeut	Kontinuerleg	<ul style="list-style-type: none"> • Kartlegging og oppfølging av barn og unge med risikofaktorar • Testing med AIMS – test 0 – 18 mnd. og MABC – test for 3 – 16 år • Oppfølging individuelt og i gruppe 	Helsestasjon, jordmor, barnehage, skule, friskliv
6. Flyktingtenesta	Leiar flyktingtenesta	Kontinuerleg	<ul style="list-style-type: none"> • Oppstartssamtale med alle nyankomne flyktingar (tverrfagleg). • Oppfølging av familiar med barn og unge med risikofaktorar. 	Helsestasjon, lege, frisklivssentralen, barnehage, skule, PPT, barnevern, BUP, sjukehusa,
Lenker: Frisklivssentralen				

Strategi 4: Oppvekstsektoren skal samhandle godt og sjå på barn og unge som vårt felles ansvar				
TILTAK	ANSVAR	TIDSRUM	KONKRETISERING (korleis)	SAMARBEIDSPARTAR
<ul style="list-style-type: none"> • Einingane i oppvekstsektoren skal samhandle godt ved barn og unge med risikofaktorar. • Oppvekstsektoren skal kjenne til eksisterande kompetanse og behov for kompetanseutvikling 	Kommunalsjef – rådgivar oppvekst	Møteplan for dei ulike møta	<ul style="list-style-type: none"> • Oppvekstmøte Alle einingane i oppvekst representert + flyktning og koordinerande eining 	Alle som arbeider med barn og unge i Sogndal kommune.
			<ul style="list-style-type: none"> • HSP møte Skule, barnehage, PPT, barnevern og helsestasjon 	
	Koordinator		<ul style="list-style-type: none"> • Ansvarsgruppemøte Aktuelle samarbeidspartar for den einskilde 	

Strategi 4: Oppvekstsektoren skal samhandle godt og sjå på barn og unge som vårt felles ansvar				
oppgåver og vera klar for morgondagens utfordringar.	Kommunalsjef – rådgivar oppvekst		<ul style="list-style-type: none"> • Samarbeidsmøte helsestasjon, barnevern, PPT og ungdom 	
			<ul style="list-style-type: none"> • Barnevern, PPT, helsestasjon og ungdomsavdelinga 	
			<ul style="list-style-type: none"> • Kriseteam – tilsette frå ulike einingar som er klar når uforutsette hendingar oppstår 	
			<ul style="list-style-type: none"> • SLT • Politi, skule, barnehage, ungdomsavdelinga, barnevern, politisk nivå 	
	Alle einingsleiarar		<ul style="list-style-type: none"> • Felles forståing for at alle må ta kontakt og etterspørje, få råd og rettleiing hjå kvarandre. 	
Ressursperson BTI		<ul style="list-style-type: none"> • Nytte BTI – som ein reiskap for å sikre god og tidleg oppfølging ein den einskilde 		
			<ul style="list-style-type: none"> • Koordinerande eining 	
Lenkjer: Samtykkeskjema barn og unge , Meldeskjema barnevern , Informasjon om BTI				

B: Kultur og fritid

MÅL: Sogndal kommune skal ha eit inkluderande kulturliv for alle

For det store fleirtal av barn som veks opp i Sogndal, vil møtet med Sogndal kommune utanfor barnehage- og skuletid vere i fritida og gjennom tilgjengeleg offentleg og frivillig fritids- og kulturtilbod. Dette er også i tråd med FN sin barnekonvensjon. Alle barn og unge, uansett føresetnader, skal ha moglegheiter til å delta i meningsfylte kultur- og fritidsaktivitetar.

Strategi 1: Me skal ha gode, tilgjengelege framtidsretta bibliotektenester tilpassa brukarane sitt behov				
ME SKAL HA :	ANSVAR:	TIDSRUM	KONKRETISERING	SAMARBEIDSPARTAR
1.Vere ein møtestad for barn og unge	Bibliotek. Ungdomsavd.	Mån. og torsdag ope til kl. 19 September Sept. / oktober Heile året	<ul style="list-style-type: none"> Sommarles - fest Nynorsk barnebokfest Ein stad å vere utan noko spesielt mål 	Kulturhuset, nynorsksenteret
2.Ha tiltak som gir auka leseglede og kunnskap	Bibliotek, Barnehage. Skule	1.juni – 31. aug. Skule/bhg-året	<ul style="list-style-type: none"> Sommarles 1. – 7. klasse Eigne formidlingstiltak kontinuerleg i barnehage og skule 	Føresette, barnehage og skule + +
3.Vere ein ressurs for andre einingar	Bibliotek	Heile året	<ul style="list-style-type: none"> Vere oppdaterte på aktuelt materiell knytt til ulike utfordringar / problemstillingar for barn og unge Vere behjelpelig med å skaffe litteratur for ulike fagfelt (fag/ skjønnlitteratur) «Nyheitsbrev frå biblioteket» - aktuell litteratur som leiar legg på fellesområdet...? 	Barnehage, skule, helsestasjon Barnehage / skule Styrarar i bhg, rektorane, skulebibliotekansvarlege

Strategi 1: Me skal ha gode, tilgjengelege framtidsretta bibliotektenester tilpassa brukarane sitt behov				
4.Gi gode tilbud til barn og unge med minoritetsbakgrunn	Bibliotek. Helsestasjon Skule	Heile året	<ul style="list-style-type: none"> • Delta i regnbogegruppe – stimulera til lesing / språkutvikling • Finne litteratur på eige morsmål • Finne lettlesne litteratur på norsk • Digitale kjelder 	Helsestasjon Helsestasjon, BHG, skule, føresette

Strategi 2: Me skal gje lågterskeltilbod til barn og unge, som sikrar inkludering og motarbeider utanforskap				
ME SKAL HA:	ANSVAR:	TIDSROM	KONKRETISERING	SAMARBEIDSPARTAR
Aktivitetstilbod for ungdom	Ungdomsavd.	Haust, sommar, vinter	- Ferieaktivitetar 5. – 10. trinn -	Skule, barnevern, flyktning, vid.skule, frisklivssentralen
		Skuleåret	- Leksehjelp	Bibliotek, frivillige – Tone sjekk ut
		Onsdag	- Open kveld	VGS
		Annakvar laurdag	- Ungdomsklubb	Skule
		Torsdag	- MOT-klating	Klatreklubb
		Skuleåret Skuleåret	- Danseverkstad frå 1.kl-3.kl.vgs - Musikkverkstad - UKM	Kulturskulen Andre kommunar, kulturskulen
MOT	Ungdomsavd.	Skuleåret Oktober/ November September	- MOT besøk i ungdomsskule (sjå link for innhald) - Utdanning av unge MOTivatorar - MOT-helg arrangert av ung MOTivator	Skule/ Sogndal Fotball

Strategi 2: Me skal gje lågterskeltilbod til barn og unge, som sikrar inkludering og motarbeider utanforskap				
			<ul style="list-style-type: none"> - MOT til å glede dagen 	
Godt fungerande ungdomsråd	Ungdomsavd.	Skuleåret	<ul style="list-style-type: none"> - Rettleie og informera leiar og rådet. - Informere om saker ved høyring. - Få møtekalender, sakliste og referat inn i saksarkivet. - Rådet skal tale og representere alle ungdommane i Sogndal. 	Kommunalsjef oppvekst/ ordførar/ kommunestyre
God integrering av minoritetspråkelege elevar	Ungdomsavd.	Etter informasjon frå flyktning / skule	<ul style="list-style-type: none"> - Flyktning tek kontakt med aktuell barnehage / skule 	Andre instansar som barnet / ungdomen er i kontakt med
			<ul style="list-style-type: none"> - Flyktningven 	Ungd.avd, flyktingtenesta og frivilligsentralen
Kriminalitetsførebyggjande tiltak	Ungdomsavd. Frisklivssentralen	10 vekers kurs gjennom skuleåret	<ul style="list-style-type: none"> - SLT - Helsefremmande arbeidsgruppe - Arbeid med holdningsendring ifht rus i lokalsamfunnet - Mestringskurs for ungdom (KiD/DU) - Førebyggjande arbeidsgruppe mot VGS-elevar 	Skule, politi, rus, helsesøster Prest, høgskule, psykisk helse, frisklivssentralen Politi, høgskulen, lokale bedrifter/organisasjonar. Miljøkoordinator, helsesystem, frisklivssentralen, ungdomsavdeling og rusteamet.
Oppsøkande ungdomsarbeid			<ul style="list-style-type: none"> - LOS - Einskildsamtalar - Tilretteleggje for fritidssysler for enkelte - Utekontaktar på store ute-kveldar 	Skule, politi, helsesystem

Strategi 3: Me skal ha ein profesjonell kulturskule som sikrar både breiddesatsing og spissa talentutvikling				
ME SKAL:	ANSVAR:	TIDSROM	KONKRETISERING	SAMARBEIDSPARTAR
Ha gode opplæringstilbod til barn og unge som fører til meistringskjensle	Kulturskulen	Kontinuerleg	Viser til lenke med oversikt over tilbod kulturskulen gir (Aktivitetstilbod til barn og unge i Sogndal kommune)	Skule, SFO

Strategi 4: Me skal ha ei skulefritidsordning som bidreg til å ruste barn med dei ferdigheiter dei treng i livet				
ME SKAL:	ANSVAR:	TIDSROM	KONKRETISERING	SAMARBEIDSPARTAR

Strategi 5: Me skal gi innbyggjarane ei god oversikt over fritidsaktivitetar for barn og unge, samt har ein god dialog med andre institusjonar og frivillige organisasjonar				
ME SKAL:	ANSVAR:	TIDSROM	KONKRETISERING	SAMARBEIDSPARTAR
Jobbe for å gi alle eit tilbod uavhengig av sosiale og økonomiske føresetnader	Oppvekstleiarar – tilsette Frivillige organisasjonar	Kontinuerleg	<ul style="list-style-type: none"> - Fange opp elevar i risikosona - Opplevingskortet - 	Frivillige organisasjonar, tenester i oppvekst og sosialeiningane
Ha oppdaterte aktivitetstilbod på heimesida	Oppvekst	Kontinuerleg	<ul style="list-style-type: none"> - Oppdatere heimesida slik at alle kan få informasjon om kva aktivitetar me har til barn og unge i Sogndal 	
Treffpunkt med frivillige organisasjonar	Kommunalsjef oppvekst	2 gonger pr. år	<ul style="list-style-type: none"> - Idrettsråd - Frivillige organisasjonar 	
Lenker: Aktivitetstilbod for barn og ungdom i Sogndal kommune og MOT - Aktivitetsplan				

C: Landebyte

MÅL: Barn og unge som har gjennomført landebyte skal inkluderast

Sogndal kommune er mangfaldig, og det er mange som kjem flyttande hit frå andre land, anten det er gjennom arbeidsinnvandring, som asylsøklar eller som flyktning. Tal frå helsestasjonen syner at om lag 20% av barn som er fødte i Sogndal, er frå familiar som har gjort landebyte. For å gjera eit godt arbeid med barn som har gjort landebyte, legg me til grunn at me må sikre heilskaplege og ikkje- fragmenterte tenester, der det er rom for å sjå heile menneske. Me må og ha eit tverrfagleg fokus der det å førebyggje er mykje betre enn å reparere.

Strategi 1: Me skal ha eit godt system for minoritetsspråklege barn og unge sitt første møte med Sogndal				
ME SKAL HA :	ANSVAR:	TIDSROM	KONKRETISERING	SAMARBEIDSPARTAR
1. Gode mottaksrutinar	Flyktning	Snarast	- Prosedyre for første møtet	Einingar familien er i kontakt med
2. Oppstartssamtale	Helsestasjon, barnehage, skule	Før barnet startar i bhg / skule	Bruka prosedyren som er laga for oppstartssamtale i barnehage/ skule og helsestasjon.	Flyktingtenesta + helsestasjon, ungdomsavdelinga
3. Rutinar for mottak av barn / ungdom for fritid og aktivitetstilbod	Flyktning (Ungdomsavdelinga / skule)	Etter informasjon frå flyktning / skule	- Prosedyre -	Andre instansar som barnet / ungdomen er i kontakt med
4. Opplæring til bruk av tolk	Flyktning	Kontinuerleg	- Flyktning kan og vil dela på informasjon / kunnskap om korleis nytte tolk i kommunikasjon med minoritetsspråklege (opplæring)	Alle som nyttar tolk og som les / går gjennom prosedyrar

Strategi 2: God informasjonsflyt mellom einingane og koordinerte tenester som i varetek eit heilskapleg fokus				
ME SKAL HA:	ANSVAR:	TIDSROM	KONKRETISERING	SAMARBEIDSPARTAR
<p>1. Ei intergreringsgruppe der informasjonen vert delt og forstått</p> <p>- Trygga tilsette i nytten av foreldresamarbeid ved dialog og kunnskapsbygging</p>	<p>Leiar m/ Kontaktperson frå skule, barnehage, flyktning, ungdomsavd. og helsestasjon</p>	<p>Etter nedsett frekvens med moglegheit for hyppigare møte</p>	<p>-Både informasjon i høve saker og samla ressursutnytting / utvikling av tenester</p> <p>-Utarbeide ein felles plan for norskopplæring i oppvekstsektoren.</p> <p>-Temadagar</p> <p>-Bruk av tolk i møter / samtalar</p> <p>-Lage produsere skriv / oppslag oversett til ulike språk</p>	<p>Dra inn relevant kunnskap og erfaring frå interne og eksterne jamfør behov.</p> <p>Brukarmedverknad</p>
<p>2. Samtykkeskjema i oppstarten av den første samtalen</p>	<p>Den som er først i kontakt med familien</p>	<p>Jamleg</p>	<p>Flyktning: Skjema som me fyller ut ved å krysse av kven ein ynskjer å samarbeide med og om kva</p> <p>Arbeidsinnvandring :skule, BHG, helsestasjon</p>	<p>Skule, BHG, helsestasjon, fysio, bibliotek, ungdomsavdelinga</p>
<p>3. Følgje prosedyre for overgangar - barnehage / skule, gjennom utdanningsløpet og til vidaregåande opplæring.</p>	<p>Bhg. / skule / vidaregåande/ norskopplæringa</p>	<p>Januar → Før med barn med spesielle behov + §2-8</p>	<p>Plan for overgang barnehage – skule, internt i skule og grunnskule – vidaregåande opplæring / norskopplæringa</p>	<p>Skule og BHG. + evt andre instansar dersom det er barn med spesielle behov eller 2.språklege som treng ekstra tilrettelegging.</p>
<p>4. Oppfølgingssamtalar med fokus på foreldresamarbeid – barnehage / skule (prosedyre)</p>	<p>Barnehage / skule</p>	<p>Følgje prosedyre for oppfølging – samt ved behov</p>	<p>- Oppfølging etter ei viss tid der ein tek opp konkrete spørsmål</p>	<p>Barnehage, skule og helsestasjon</p>

Strategi 3: Tenestene skal ha kompetanse og kapasitet innan sitt fagfelt til å ivareta minoritetsspråklege barn og deira familie sitt behov for til dømes språkinnlæring og sosial kompetanse

ME SKAL:	ANSVAR:	TIDSROM	KONKRETISERING	SAMARBEIDSPARTAR
1. Utarbeide gode rutinar for samtalar og bruke tolk når det er nødvendig	Alle som har ansvar for minoritetsspråklege barn og unge	Jamleg	<ul style="list-style-type: none"> Følgje rutineane / prosedyrane Ta kontakt med flyktingtenesta for opplæring for bruk av tolk 	Interne / eksterne
2. Gi kunnskap og trygge tilsette i nytten av foreldresamarbeid og foreldrerettleiing og kven i kommunen som kan bistå ved utfordringar i høve einskildebarn / elevar	Oppvekst - tenesteleiarar	Jamleg	<ul style="list-style-type: none"> Nytte kvarandre sin kunnskap og erfaringar gjennom dialog og bruk av dei prosedyrar som er laga 	Interne / eksterne
3. Oppdatere informasjonsbanken vår på ulike språk -	Barnehage, skule – helsestasjon (leiarar)	Jamleg	<ul style="list-style-type: none"> Gjerne denne lett tilgjengeleg for skule / barnehage Nytte oppvekstmøte 	Interne / eksterne
4. Styrkje helsetilbodet / foreldrerettleiing til barn, ungdom og føresette	Helsestasjon - jordmor	Jamleg	<ul style="list-style-type: none"> Svangerskapskurs for foreldre med landebyte – foreldreførebuande kurs Tilbod om heimebesøk i svangerskapet Regnbogegruppe – helserelevante tema 	Barnevern, skule, norskopplæringa, barnehage, flykting, fysioterapi
5. Utarbeide ein lokal/ felles plan for norskopplæring i grunnskulen	Oppvekst - skule	Når ein har konkludert med	<ul style="list-style-type: none"> Eigen plan felles bhg – skule 2019 / 2020 	Barnehage, skular, norskopplæringa, helsestasjon (eksterne)
6. Utarbeide ein lokal plan for minoritetsspråklege barn i barnehage?	Oppvekst - barnehage	organisering og innhald	<ul style="list-style-type: none"> Eigen plan felles bhg – skule 2019 / 2020 	Barnehage, skular, norskopplæringa, helsestasjon (eksterne)

Strategi 4: Einingane i kommunen skal ha fokus på mangfald som ressurs				
ME SKAL:	ANSVAR:	TIDSROM	KONKRETISERING	SAMARBEIDSPARTAR
1. Synleggjere det fleirkulturelle på ein positiv måte	Tenesteleiarar og andre tilsette i oppvekst	Jamleg	- i samråd med føresette nytte ord og bilete på avdelingane våre - -	Interne / eksterne
2. Tema i barnehage og skule som framhevar det fleirkulturelle på ein positiv måte.	Tenesteleiarar + andre tilsette i barnehage og skule	Jamleg	-	Interne / eksterne
3. Informere andre føresette om tema som kan byggje opp under forståing og respekt for det fleirkulturelle – barnehage og skule	Tenesteleiarar + andre tilsette i barnehage og skule	Jamleg	- Eit tema skal vera relatert til utfordringar / ting / ynskjer.... Den minoritetsspråklege har lyst å dela / viktig for andre å vita..... -	Interne / eksterne
<ul style="list-style-type: none"> • Lenker: • Minoritetsspråklege elevar\Barnehageoppstart prosedyre • Sjekkpunkt for oppstart i barnehage (er oversett til 5 ulike språk) • Minoritetsspråklege elevar\Oppstart skule • Minoritetsspråklege elevar\Sjekkpunkt for oppstart på skule • Tolkesamtale • Mandat integreringsteam • Samtykke til tverrfagleg samarbeid om barn og unge 				

D: Det samanhengande utdanningsløpet med overgangar

MÅL: Me skal gjennom utdanningsløpet sikre at barn og unge får eit samordna og heilskapleg oppvekstilbod, der overgangar er positive, trygge og føreseielege prosessar.

Me ynskjer å leggje til rette for eit heilskapleg utdanningsløp, der me har høve til at den einskilde institusjon har sin eigenart, samstundes som at alle opplever at dei har gått i Sogndalsbarnehagen eller Sogndalsskulen. Me skal og samordne tenestene våre i oppvekstsektoren godt opp mot andre samarbeidspartar som norskopplæringa og Sogndal vidaregåande skule.

Strategi 1: Me skal gjennom utdanningsløpet sikre at barn og unge får eit samordna og heilskapleg oppvekstilbod

ME SKAL :	ANSVAR:	TIDSROM	KONKRETISERING	SAMARBEIDSPARTAR
5. Saman med private barnehagar i kommunen og regionsamarbeidet skal me byggje vidare på «Sogndalsbarnehagen»	Kommunalsjef oppvekst Tenesteleiar BHG	Kontinuerleg	- Fagnettverk - Felles styrarmøte - Felles prosjekt som årleg felles personal og foreldremøte -	Kommunale og private barnehagar i kommunen Region
6. Halde fram med å byggje Sogndalsskulen, med rom for ein eigenart for den einskilde skule	Kommunalsjef oppvekst / tenesteleiar	Kontinuerleg	- Felles satsing – IBOS, felles retningslinjer og vedtekter, planar - IKT -	Alle skulane i kommunen, regionen
7. Ha gode prosessar for tverrfagleg samarbeid til beste for barnet i no tid og framtid	Kommunalsjef oppvekst Tenesteleiarar på dei ulike einingane	Kontinuerleg	- Bruka oppvekstmøte som ein delings – og utvikingsarena - Ha gode tverrlege oppdaterte planar som reiskap for tilsette i oppvekstsektoren - Gode møtearena på tvers for individ- og systemnivå - Nytte BTI – som ein reiskap for å sikre god og tidleg oppfølging ein den einskilde	Alle leiarar oppvekst, BUP,
Lenker <ul style="list-style-type: none"> • Informasjon om BTI • Inkluderande barnehage og skulemiljø <div style="text-align: right;"> IKT - reglement - skule </div>				

Strategi 2: Leggje til rette for positive, trygge og føreseielege prosessar i overgang mellom barnehage – grunnskule og vidaregåande opplæring

ME SKAL :	ANSVAR:	TIDSROM	KONKRETISERING	SAMARBEIDSPARTAR
1. Sikre gode rutinar for alle overgangar i utdanningsløpet	Kommunalsjef oppvekst Tenesteleiarar skule og BHG Rektor vidaregåande	Kontinuerleg	<ul style="list-style-type: none"> - Nytte samtykkje – skjema ved overgangar - Følgje oppdaterte prosedyrar for overgangar - 	FAU, oppvekstmøte,
<p>Lenker:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samtykke til tverrfagleg samarbeid om barn og unge • Overgang barnehage - skule • Overgang frå Trudvang til Kvåle og frå 7. - 8. trinn Kvåle skule • Prosedyre for skift av skule internt i kommunen 				